

УДК 81'367.33:629.73 (043.2)

Дементьєва А.

Національний авіаційний університет, Київ

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ВСТАВЛЕНИХ КОНСТРУКЦІЙ В АЕРОНАВІГАЦІЙНІЙ ГАЛУЗІ

Мові наукового стилю характерне використання простих ускладнених речень для передавання логічного, точного викладу думок, класифікуванню явищ і предметів, уточнення й виділення їх основних ознак тощо. Ускладнені речення є результатом поступової зміни синтаксичних функцій деяких віддієслівних іменних форм. О. Мельничук вважає, що чинником такої зміни була необхідність у вираженні складніших думок, використовуючи єдине речення, де поряд з основною дією чи станом, які відображені в особовій дієслівній формі присудка чи головного члена односкладного речення, відображались також й інші дії або стани, які пов'язані думкою з основною дією чи станом. Вперше речення зі вставленими словами виділив О. Шахматов. Поняття про «вставлені речення» ввели Б. Кулик та Л. Кадомцева. Вставлені конструкції – це такі синтаксичні конструкції, які доповнюють речення додатковими, побіжними повідомленнями, зауваженнями, уточненнями та поясненнями, але не зв'язані з ним граматично. За структурою поділяються на: слова, словосполучення, прості та складні речення.

Серед розглянутих вставлених конструкцій 19% становлять слова; 26% – речення зі вставленими словосполученнями; 55% – прості речення; 0% – вставлені складних речень. Найменш продуктивними є ті, що виражені словами. Це пояснюється бурхливим розвитком терміносистем, що слугує передумовою творення складніших за будовою терміносполук. *У зв'язаному стані транспортний потік здобуває якісно нові цілісні властивості, які називають емерджентними (породженими).* Другим за функціонуванням є речення зі вставленими словосполученнями. Вони детальніше передають наукову думку, але слугують більш для уточнення окремих деталей, аніж для розвинення змісту висловлювання. *Саме керування можна охарактеризувати, як такий цільовий вплив виконавця (керуючої підсистеми) на об'єкт функціонування (керовану підсистему), при якому досягається визначена необхідна мета.* Найбільш функціональними вставленими конструкціями є прості речення: *Здатність утримувати суттєві перемінні внутрішнього середовища в допустимих межах (стосовно до технічних систем цю властивість називають гомеостазом, а до біосистем – гомеостазисом).* Щодо вставлених складних речень – не фіксується жодного випадку їх вживання у використаній науковій літературі.

Дослідження теми вставлених конструкцій дозволяє детальніше розглянути та з'ясувати особливості побудови наукових текстів авіаційної галузі та виявити закономірності використання вставлених конструкцій, адже наука розвивається з шаленою швидкістю, тому передати науковий зміст тексту дедалі важче. За допомогою вставлених конструкцій науковці доповнюють та розкривають зміст речень.

Науковий керівник: Терєфера А.С., викладач